

CEULENEER, Adolf de (Dendermonde 22 februari 1849 – Mortsel 25 november 1924).

Studeerde aan het jezuietencollege te Antwerpen en te Turnhout en was van 1867 tot 1874 student wijsbegeerte aan de Katholieke Universiteit Leuven (KUL). Door contacten met het studentengenootschap **Met Tijd en Vlijt** werd De Ceuleneer Vlaamsgezind. Na zijn doctoraat studeerde hij korte tijd in het buitenland. In 1875 werd hij onderbibliothecaris aan de universiteit te Luik en in 1882 docent aan de universiteit te Gent. Hij ijverde voor Nederlandstalige leerkrachten aan het Gentse conservatorium (1901) en voor de vernederlandsing van het middelbaar en hoger onderwijs in Gent. Daarover hield hij als lid (vanaf 1900) en voorzitter (1910) van de Koninklijke **Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde** (KVATL) verschillende toespraken. In 1907 zetelde hij in de tweede hogeschoolcommissie.

Toen de Leuvense studenten in 1889 een Oost-Vlaamse gouddag inrichtten werd De Ceuleneer erevoorzitter. Als teken van sympathie voor de flamingantische studenten in Gent schreef hij in de *Hoogstudent* (1910-1918), steunde hij de studentkring de **Rodenbach's Vrienden** en stelde hij met hen verzoekschriften op ten gunste van het wetsvoorstel-Edward Coremans ter vernederlandsing van het katholiek middelbaar onderwijs. Vanaf 1903 (waarschijnlijk als gevolg van de vrees van liberale en staatsinmenging in het katholiek onderwijs), werd hij sceptischer tegenover het voorstel en hield er een gematigder mening op na.

In 1891 was De Ceuleneer afgevaardigde in de **Vlaamsche Katholieke Landsbond** voor Oost-Vlaanderen en nam na het ontslag van **Joris Helleputte** de taken van de voorzitter op zich. In die functie pleitte hij voor een vernederlandsing van de hogere standen met het oog op een toenadering tot de volksklasse die geen Frans verstond. Als katholiek gemeenteraadslid van Gent (1886-1908) ijverde hij voor een gereguleerd gebruik van het Nederlands op de zittingen. Hij was ook redactielid van *Het Belfort* en later van *Dietsche Warande en Belfort*.

WERKEN: *De bespreking van het wetsontwerp over het hoger onderwijs in het Vlaamsch in de kamers*, 1890; – met H. Claeys, *Het Vlaamsch op het congres van Mechelen*, 1891; – *Over de plicht van de hogere standen de volkstaal aan te leren*, 1891; – *Wetsvoorstel Cooremans betreffende het vrij middelbaar onderwijs*, 1902.

LITERATUUR: 'Lijkrede uitgesproken op 28 november 1904

op het graf van prof. Adolf de Ceuleneer', in *Verslagen en Mededelingen der KVATL* (1924), p. 869-870; – J. Vercoullie, 'Prof. Adolf de Ceuleneer', in *Dietsche Warande en Belfort*, jg. 70, nr. 2 (1925), p. 77-80; – F. van Goethem, 'In Memoriam prof. Adolf de Ceuleneer', in *Ons Volk Ontwaakt*, jg. 11 (februari 1925), p. 80-81; – *Rijksuniversiteit Gent. Liber Memorialis 1913-1960*, I, 1960; – J. Persyn, *Dietsche Warande en Belfort 1900-1924*, 1963; – W. Rombauts, *De Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde 1886-1914*, 1979; – L. Gevers, *Bewogen Jeugd. Ontstaan en ontwikkeling van de katholieke Vlaamse studentenbeweging (1830-1894)*, 1987.

SANDRA MAES